

Nr 168

Av herr Gustafsson i Borås m. fl., om anslag till den s. k. seriekommitténs verksamhet för upplysningsarbete om goda och underhållande böcker och tidskrifter för barn och ungdom.

Problemet i samband med vad barn läser har i vår tid fått en särskild aktualitet. Tryckpressarna kastar ut ständigt växande massor av brokigt kolorerade alster, som faller i ögonen vid otaliga försäljningsställen och som är så billiga, att barn kan köpa sitt lystmäte för egna veckopengar. Under senare år har framför allt läsningen av s. k. seriemagasin tilltagit med explosionsartad hastighet. År 1953 utkom över 20 stycken sådana magasin, som trycktes i en sammanlagd upplaga av 37,5 miljoner exemplar. Enligt en undersökning som nyligen gjorts (Larson: Barn och serier, Stockholm 1954) läses dessa seriehäften i mycket stor utsträckning av barn och ungdomar på olika åldersstadier. En del innehåller serier av samma slag som brukar förekomma i dagspressen och är relativt harmlösa, men de allra mest lästa häftena handlar om brott och förbrytare, har inslag av sadism och ger uttryck för en våldsmentalitet som kan förvirra fantasi- och föreställningslivet hos de barn som slukar dem i massor.

Problemet har även andra sidor. Lärare klagar över att de barn som överger böckerna för att titta på serier får för liten övning att läsa och deras formella färdigheter blir lidande. Seriebildernas sparsamma och ofta miserabla texter hindrar utvecklingen av deras språksinne. Då barn och ungdom läser serier och annan mindervärdig litteratur kan deras smak bli fixerad vid sensationellt raffel och det blir svårt att påverka dem för god läsning. Att söka bekämpa läsningen av vad som möter såväl i dessa sadism- och gangsterserier som i annan mindervärdig litteratur är ett betydelsefullt led i strävandena för en bättre folkbildning.

De dåliga seriehäftena har gått som en farsot över världen och överallt har uppstått en häftig reaktion mot dem. I flera kulturländer som England, Frankrike och Österrike har man tillgripit lagstiftningsåtgärder mot seriemagasinen. I våra grannländer Danmark och Norge har tillsatts officiella kommittéer för seriefrågan. I Sverige finns även en kommitté som bildats på enskilt initiativ. Den kallas Seriekommittén och i den finns representerade följande organisationer: Arbetarnas bildningsförbund, Målsmännens riksförbund, Sveriges allmänna folkskolläraryörening, Sveriges folkskolläraryöreförbund, Sveriges småskolläraryöreförbund, LO:s kvinno-

råd, Folkpartiets kvinnoförbund, Kooperativa kvinnogillesförbundet, Sveriges husmodersföreningars riksförbund, Svenska landsbygdens kvinnoförbund, Svenska kvinnors medborgarförbund, Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet, Sveriges mödrars fredsförbund, Frikyrkliga samarbetskommittén, Vita bandet, Nykterhetsorganisationen Verdandi och Tidningen Ungdomsnytt.

Kommitténs breda förankring vittnar om att dess strävanden stöds av en allmän folkmening och bör utgöra en borgen för goda resultat.

Kommittén har redan utfört ett omfattande och förtjänstfullt arbete, vilket även vitsordats vid de debatter i saken som förts i denna församling. Den har bedrivit en riksomfattande upplysningsverksamhet, gjort en undersökning om i vilken utsträckning barn och ungdom läser serier, varit med om att arrangera ungdomens bokdagar, redigera förteckningar över god ungdomslitteratur m. m. Genom förmedling av Nordiska kulturkommissionen har samarbete inletts med Danmark, Finland, Norge och Island.

Kommitténs arbete har även gett goda, påvisbara resultat — seriemagasinet upplagesiffror har sjunkit avsevärt. Ännu återstår mycket att göra, särskilt som kommittén tagit till sin uppgift att bekämpa inte endast dåliga serier utan hela den flödande floran av mindervärdig litteratur, olika slag av underhaltiga »deckare» samt diverse pornografiska och halvpornografiska publikationer. Kommittén arbetar f. n. bland annat med att utforma en broschyr om barns läsning, som den har för avsikt att tillstålla skolor och hem. Detta och övrigt arbete som kommittén utfört har varit förenat med ganska stora kostnader.

Kommittén har gjort sig förtjänt av att stödjas av det allmänna och med hänvisning till vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte under åttonde huvudtiteln anslå 10 000 kronor för budgetåret 1957/58 till den s. k. Seriekommitténs verksamhet för upplysningsarbete om goda och underhållande böcker och tidskrifter för barn och ungdom.

Stockholm den 23 januari 1957

Axel Gustafsson
i Borås

Sigfrid Löfgren

Einar Rimmerfors